

Sygn. akt III U 221/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant Łukasz Wyczawski

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy T. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania T. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 17 lutego 2016 r., **znak:** ENS/20/035116761

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. R. prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 lutego 2016 r.

Sygn. akt III U 221/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 kwietnia 2016 r.

Decyzją z dnia 17 lutego 2016r., znak: ENS/20/035116761, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy T. R. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał ogólnie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748).

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej w związku z § 4 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek

o wycofanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa,

- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1 stycznia 1999r., osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odwołaniu z dnia 26 lutego 2016 r. wnioskodawca T. R. zakwestionował powyższą decyzję, wnosząc ostatecznie o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Wskazał, iż w okresie od 6 listopada 1976 r. do 23 kwietnia 1980 r. pracował w Cukrowni w P. na stanowiskach zaliczanych do szczególnych warunków pracy tj. m.in. przy aparaturze urządzeń cukrowniczych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy odwołał się do treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Zaznaczył, iż za pracę w szczególnych warunkach organ rentowy nie uznał okresu pracy od 6 listopada 1976 r. do 23 kwietnia 1980 r. (służba wojskowa 24 kwietnia 1980 r. – 8 lipca 1982 r.) w Cukrowni (...) w P., gdyż za wskazany okres wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. R., urodzony (...), w dniu 10 lutego 2016 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Do wniosku dołączył dokumentację potwierdzającą przebieg jego zatrudnienia w tym: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 9 lutego 2016 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o., z którego wynika, iż wnioskodawca był tam zatrudniony od dnia 1 sierpnia 1983 r. do nadal, w tym w okresie od 1 sierpnia 1983 r. do 28 listopada 1990 r. na stanowisku brukarza (wykaz A dział IX poz. 6), od 29 listopada 1990 r. do 30 kwietnia 1998 r. na stanowisku ładowacz nieczystości stałych (wykaz A, dział IX, poz. 3), a od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku zamiatacz ulic / ładowacz nieczystości stałych (wykaz A, dział IX, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) oraz świadectwo pracy z dnia 8 czerwca 1983 r. wystawione przez Cukrownię (...) w P., z którego wynika, iż wnioskodawca był zatrudniony tam w okresie od 6 listopada 1976 r. do 23 kwietnia 1980 r. na stanowisku ślusarz – mechanik, a od 24 kwietnia 1980 r. do 8 lipca 1982 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych i nieskładkowych wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat, 1 miesiąc i 28 dni, natomiast staż w szczególnych warunkach wyniósł 14 lat i 5 miesięcy.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 17 lutego 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 10 lutego 2016 r.,

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 9 lutego 2016 r.,
- świadectwo pracy z dnia 8 czerwca 1983 r. wystawione przez Cukrownię (...) w P.,
- decyzja (...) w R. z dnia 17 lutego 2016 r.

w aktach organu rentowego.

Sąd ustalił, iż wnioskodawca pracował od 1 sierpnia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) Sp. z o.o., z czego w okresach od 1 sierpnia 1983 r. do 28 listopada 1990 r. na stanowisku brukarza (wykaz A dział IX poz. 6), od 29 listopada 1990 r. do 30 kwietnia 1998 r. na stanowisku ładowacz nieczystości stałych (wykaz A, dział IX, poz. 3), a od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku zamiatacz ulic/ładowacz nieczystości stałych co daje łącznie 15 lat i 3 miesiące, a które to prace zostały uznane przez organ rentowy za pracę w warunkach szczególnych z tym, że od wskazanego okresu ZUS odliczył wnioskodawcy okresy zwolnień chorobowych w ilości 9 miesięcy i 27 dni.

Nadto Sąd ustalił, iż wnioskodawca T. R. w okresie od 6 listopada 1976 r. do 23 kwietnia 1980 r. był zatrudniony w Cukrowni (...) w P. na stanowisku ślusarza. Wnioskodawca na wskazanym stanowisku zajmował się walcowaniem, wyginaniem blachy. Pracownicy z blach wykonywali zbiorniki na cukier. Pracował na hali wraz ze spawaczami. Warunki pracy były ciężkie, normy hałasu były znacznie przekroczone.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Cukrowni (...) w P.,
- zeznania świadków: - J. B. – k. 15,
- E. S. – k. 15,
- przesłuchanie wnioskodawcy T. R. – k. 15.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a nadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał dowody z zeznań świadków J. B. oraz E. S., którzy pracowali wraz z wnioskodawcą w Cukrowni (...) w P., dlatego też znali zakres obowiązków wnioskodawcy, jak i rzeczywisty rodzaj jego pracy oraz jej warunki.

Za polegające na prawdzie Sąd uznał również zeznania wnioskodawcy T. R.. Zeznania te precyzują m.in. przedłożone świadectwa pracy poprzez uściślenie, jakiego rodzaju prace i na jakim stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie będącym przedmiotem badania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat
- dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl przepisu art. 184 ust. 2 cyt. ustawy emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3 zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy (co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32 cyt. ustawy).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z przepisem § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny (który dla mężczyzn wynosi 60 lat), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca T. R. wykazał, iż ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a okres ten przypadął przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Dokonując wyliczenia okresu zatrudnienia ubezpieczonego

w warunkach szczególnych na potrzeby ustalenia uprawnień do emerytury Sąd wziął pod uwagę, że wnioskodawca T. R. posiada wystarczający okres pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia w (...) Spółce z o.o. w P., tj. od 1 sierpnia 1983 r. do 30 kwietnia 1998 r. (14 lat i 9 miesięcy) oraz od 1 lipca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. (6 miesięcy). Organ rentowy od wskazanych okresów odliczył wnioskodawcy okresy przebywania na zwolnieniach chorobowych – łącznie w ilości 9 miesięcy i 27 dni, co miało wpływ na rozstrzygnięcie.

W ocenie Sądu brak było podstaw do takiego przyjęcia, gdyż linia orzecznictwa Sądu Najwyższego daje podstawy do zaliczania do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym okresów korzystania ze zwolnień lekarskich.

W uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., sygn. akt III UZP 10/03, Sąd Najwyższy - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych stwierdził bowiem, iż do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Stanowisko to stanowi ugruntowaną linię orzecniczą, powielaną również w orzecznictwie sądów apelacyjnych (wyrok SA w Łodzi z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt III AUa 1373/14).

Tym samym Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach przypadających na dzień 1 stycznia 1999 r. i spełnia wszelkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury przewidziane w przepisie art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury począwszy od 1 lutego 2016 r., tj. od daty złożenia wniosku.

Mając powyższe okoliczności na uwadze zaskarżoną decyzję należało zmienić, o czym orzeczono w sentencji wyroku, w oparciu o wyżej przytoczone przepisy i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.